

Rola sztucznej inteligencji w pracy grafika cyfrowego

The Role of Artificial Intelligence in the Work of a Digital Designer

ZUZANNA ŻELAZEK

ABSTRAKT

Wykorzystanie sztucznej inteligencji w dziedzinie sztuki cyfrowej na podstawie badania sondażowego. Ukazano dominujące w środowisku artystycznym tendencje dotyczące stosowania AI w procesie twórczym, starając się uzyskać odpowiedzi na pytania, takie jak *Czy graficy używają AI?* oraz *Czy sztuczna inteligencja zabiera grafikom pracę?*. Zebrane dane wskazują, że pomimo rosnącej dostępności i zaawansowania technologicznego narzędzi opartych na AI, artyści cyfrowi odnoszą się do nich z ostrożnością.

Wśród kluczowych obaw respondentów znalazły się kwestie związane z utratą autentyczności dzieła, niejasności prawnoautorskie oraz obniżenie wartości pracy twórczej. Jednocześnie część uczestników badania dostrzegła w AI potencjał wspomagania procesu twórczego. Z przeprowadzonego sondażu wyłonił się ambiwalentny obraz relacji między technologią a twórczością, wskazujący na potrzebę dalszych, pogłębionych badań nad wpływem sztucznej inteligencji na praktyki artystyczne w środowisku cyfrowym.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja; sztuka cyfrowa; technologia generatywna; algorytmy

ABSTRACT

The study highlights the dominant tendencies within the artistic community regarding the use of AI in the creative process, seeking to answer questions such as *Do designers use AI?* and *Is artificial intelligence taking jobs away from graphic designers?* The collected data indicate that, despite the growing accessibility and technological sophistication of AI-based tools, digital artists approach them with caution.

Key concerns raised by respondents include the potential loss of authenticity in artworks, ambiguity surrounding copyright, and the risk of diminishing the value of creative labor. At the same time, some participants recognized the potential of AI to support the creative process. The survey presents an ambivalent picture of the relationship between technology and artistic creation, pointing to the need for further, in-depth research on the impact of artificial intelligence on artistic practices within the digital environment.

Keywords: artificial intelligence; digital art; generative technology; algorithms

Rola sztucznej inteligencji w pracy grafika cyfrowego

Niniejszy artykuł powstał na podstawie badania sondażowego. Miało ono na celu nie tylko ocenę stopnia akceptacji i wykorzystania sztucznej inteligencji (*artificial intelligence* – AI) w pracy artystów, ale także poznanie postaw respondentów wobec generowania sztuki za pomocą algorytmów. Szczególna uwaga została poświęcona potencjalnym zagrożeniom i korzyściom wynikającym z integracji sztucznej inteligencji w obszarze kreatywnym, w tym wpływowi AI na rynek pracy, zmianom w wymaganych kompetencjach oraz kwestiom związanym z prawami autorskimi i oryginalnością tworzonych dzieł. Jak zauważają Zou, Zhang i Zhao w *From Fragment to One Piece: A Survey on AI-Driven Graphic Design* (2025), AI w projektowaniu graficznym pełni aktualnie zarówno funkcje percepcyjne, jak i generacyjne, co znacząco wpływa na sposób planowania i realizacji projektów. Narzędzia percepcyjne wspomagają analizę i zrozumienie danych wizualnych, podczas gdy narzędzia generatywne tworzą nowe treści graficzne, dzięki czemu pojawia się nowy model projektowania wspomagany algorytmami. Przeprowadzone badanie pozwoliło na zauważenie tej tendencji pojawiającej się również w polskim środowisku artystycznym.

Badanie zostało przeprowadzone metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety w formie elektronicznej za pośrednictwem platformy Google Forms w okresie od grudnia 2024 roku do lutego 2025 roku. Respondentami były osoby zajmujące się grafiką cyfrową zarówno w wymiarze zawodowym, jak i hobbystycznym, co pozwoliło uzyskać szeroki przekrój opinii z różnych środowisk artystycznych. W badaniu wzięło udział 60 osób w różnym wieku, mających doświadczenie w szerokim zakresie działań artystycznych, od ilustracji i sztuki koncepcyjnej po grafikę użytkową oraz projektowanie wizualne. Otrzymane odpowiedzi zostały poddane analizie ilościowej i jakościowej, co pozwoliło na zidentyfikowanie dominujących tendencji, a także różnic w postrzeganiu sztucznej inteligencji wśród artystów.

Wyniki badania percepcji AI w środowisku artystów cyfrowych

Dominującą grupą respondentów były kobiety (61,7%) w wieku od 18 do 25 lat (58,3%). Ankieta internetowa miała większe prawdopodobieństwo dotarcia do młodych ludzi korzystających z social mediów. Można jednak również przypuszczać, że młodszy twórcy są lepiej zapoznani z fenomenem sztucznej inteligencji oraz bardziej przejmują się wpływem nowych technologii na ich możliwości pracy w branży kreatywnej, dlatego chętniej wzięli udział w ankiecie. Większość osób biorących udział w badaniu to osoby zajmujące się grafiką hobbystycznie (56,7%)

oraz samozatrudnione, czyli freelancerzy (23,3%). Tylko niewielki odsetek respondentów pracuje na etacie w firmach kreatywnych. Aż 90% ankietowanych zajmuje się ilustracją, natomiast 70% tworzy ilustracje koncepcyjne. Inne dziedziny grafiki cyfrowej, takie jak projektowanie graficzne, grafika 3D czy animacja, były reprezentowane w mniejszym stopniu. Badanie najlepiej oddaje więc stanowisko młodych ilustratorów pracujących w branży na własną rękę lub dopiero rozpoczynających swoją karierę artystyczną.

Zadziwiające okazało się, że ponad połowa (51,7%) ankietowanych oświadczyła kompletny brak doświadczenia użytkowania AI w swojej pracy. To sugeruje, że sztuczna inteligencja wciąż nie jest powszechnie przyjętym standardem w branży. Można również wysnuć podejrzenia, że niektórzy graficy mogą mieć obawy przed jej stosowaniem lub powstrzymują ich przed tym pobudki moralne. Mimo wszystko pozostała połowa badanych użytkuje AI w swojej pracy w różnym stopniu częstotliwości. Częściowe doświadczenie deklaruje 26,7% badanych. Może to oznaczać sporadyczne korzystanie z narzędzi wspomagających, takich jak generowanie pomysłów z pomocą AI, ale nie stanowią one kluczowego elementu ich pracy. Sztuczna inteligencja w użyciu okazjonalnym (15%) i zaawansowanym (6,7%) może wskazywać na powolne, ale postępujące wdrażanie tych technologii wśród artystów cyfrowych.

Pośród badanych, którzy deklarują stosowanie sztucznej inteligencji w swoim procesie twórczym, największy odsetek opowiada się za używaniem narzędzi AI w procesie następującym przed faktycznym tworzeniem grafiki. Spośród respondentów 36,7% korzysta z AI do szukania inspiracji. Algorytmy mogą pomóc w szybkim wygenerowaniu wariantów koncepcji. Popularne narzędzia, takie jak **MidJourney**, **DALL-E** czy **Stable Diffusion**, pozwalają twórcom na eksplorowanie różnych stylów i estetyk, co może być cennym wsparciem w procesie kreatywnym.

Z badanych respondentów 20% stosuje AI przy wyszukiwaniu i organizowaniu materiałów referencyjnych. Sztuczna inteligencja może analizować i kategorizować obrazy, podpowiadać powiązane wizualnie treści oraz ułatwiać tworzenie moodboardów (zbiorów referencji używanych przez artystów podczas planowania obrazu) czy palet kolorystycznych. Narzędzia, takie jak **Pinterest** z funkcją AI, **Google Lens** czy **Adobe Firefly** pomagają twórcom szybciej dotrzeć do inspirujących materiałów i lepiej zrozumieć estetykę konkretnego projektu.

Odsetek artystów wykorzystujących sztuczną inteligencję podczas procesu twórczego okazał się proporcjonalnie mniejszy. Pokazuje to, że graficy chętniej używają narzędzi AI do wsparcia swojego kreatywnego procesu, niż jako narzędzia zastępującego w dużym stopniu ich pracę. Nie można jednak wykluczyć, że w miarę rozwoju technologii coraz więcej grafików może zacząć stosować AI w kolejnych etapach pracy, takich jak tworzenie bazy pod swoją kompozycję czy edycja grafiki, tak jak wskazuje 8,3% ankietowanych.

Najpopularniejszym narzędziem wśród badanych okazało się **Midjourney** będące jedną z największych platform wymagających płatnej subskrypcji. Jego popularność wynika zapewne z wysokiej jakości generowanych obrazów, dużych możliwości stylizacji oraz prostoty użytkowania. Obecność Midjourney jako najpopularniejszego narzędzia wskazuje, że graficy są gotowi inwestować w AI, jeśli wspiera ich proces twórczy. Drugie miejsce w rankingu zajmuje **DALL-E**, zarówno w samodzielnej wersji, jak i wbudowanej w **ChatGPT**. Narzędzie to oferuje bezpłatny dostęp z pewnymi ograniczeniami, co czyni je bardziej przystępnym dla grafików, którzy dopiero eksperymentują z AI. Oprócz liderów, badani wskazali także inne narzędzia, takie jak **Stable Diffusion**, **Adobe Firefly** czy **Bing AI**, co pokazuje, że artyści poszukują różnych rozwiązań dostosowanych do ich potrzeb, a szeroki wybór dostępnych narzędzi AI pozwala im na dobranie odpowiedniego narzędzia do swoich preferencji.

Na pytanie o poglądy dotyczące udziału artystów w rozwoju sztucznej inteligencji 46,7% ankietowanych odpowiedziało, że nie ma potrzeby swojego udziału w rozwoju AI, by pozostać w branży kreatywnej. Może to wskazywać na niechęć artystów w stosunku do sztucznej inteligencji, jak również na poczucie stabilności w wykonywanym zawodzie. Również 30% ankietowanych uznaje udział w rozwoju AI za ważną część kreatywnej kariery, jednak nie jej konieczny komponent. Dla wielu twórców sztuczna inteligencja stanowi narzędzie użytkowe, które można wykorzystać w pracy, ale nie wymaga ono ich zaangażowania w proces jego doskonalenia. Jednocześnie istotna część respondentów dostrzega korzyści płynące ze znajomości AI i jej potencjalnego zastosowania, choć nie uważa jej za kluczowy aspekt kariery artystycznej. Dla 11,7% ankietowanych udział w kształtowaniu sztucznej inteligencji jest kluczowy dla pozostania w branży. Takie zróżnicowanie postaw sugeruje rosnący wpływ sztucznej inteligencji na środowisko artystyczne, lecz nie obrazuje presji, która zmusiłaby artystów do powszechnego zaangażowania w kształtowanie narzędzi AI.

Mimo braku presji na użytkowanie sztucznej inteligencji przez artystów, aż 3/4 ankietowanych wyraziło poparcie dla powstawania platform przeznaczonych jedynie dla artystów, na których AI nie byłaby akceptowana. Za przykład posłużyła zyskująca popularność wśród artystów platforma społecznościowa **Cara (cara.app)**, która aktywnie sprzeciwia się wykorzystaniu sztucznej inteligencji w twórczości. Jej głównym celem jest zapewnienie bezpiecznej przestrzeni dla artystów, w której ich prace nie będą wykorzystywane do trenowania algorytmów ani zastępowane przez generowane obrazy. Popularność tego typu inicjatyw może świadczyć o rosnącym zapotrzebowaniu na alternatywy wobec dominujących platform, które nie zawsze chronią interesy artystów. W obliczu coraz większej obecności AI w świecie sztuki coraz większa liczba twórców poszukuje miejsc, które pozwolą im zachować całkowitą kontrolę nad swoją twórczością.

W kontekście dyskusji na temat wpływu sztucznej inteligencji na sztukę oraz potrzeby tworzenia przestrzeni wolnych od generowanych obrazów uczestnicy ankiety zostali zapytani o swoje nastawienie do osób zajmujących się tworzeniem grafiki przy użyciu algorytmów AI, nazywanych potocznie **prompterami**. Wyniki wskazują na wyraźnie negatywny stosunek wielu artystów wobec tej grupy twórców, co może wynikać zarówno z obaw dotyczących przyszłości zawodu, jak i kwestii etycznych związanych z wykorzystywaniem sztucznej inteligencji w procesie twórczym. Przeważająca część ankietowanych (56,7%) oświadczyła, że stara się takich osób aktywnie unikać. Również 16,7% ankietowanych wyraziło uczucie wrogości względem takich osób. Jest to szczególnie istotny sygnał, wskazujący na rosnącą polaryzację w środowisku artystycznym, która jest powodem napięć i konfliktów pomiędzy artystami przeciwnymi AI a jej użytkownikami.

W pierwszej części ankiety składającej się z pytań otwartych, uczestnicy zostali zapytani o wpływ AI na kompetencje wymagane w branży kreatywnej. Na pierwsze pytanie odpowiedziało 40 osób. Otrzymane odpowiedzi udało się podzielić na 5 kategorii.

Nie – 45% ankietowanych nie zauważyło żadnego wpływu AI na swoją pracę. Często były to osoby z wypracowanym warsztatem i doświadczone w branży. Ankietowani zaznaczali, że w niektórych sektorach branży kreatywnej klienci nadal preferują współpracę z ludzkimi twórcami, co sprawia, że sztuczna inteligencja nie stanowi tam jeszcze istotnej konkurencji.

Zagrożenie dla pracy – 1/4 ankietowanych postrzega AI jako zagrożenie dla swojej pracy. Badani poruszali kilka kluczowych aspektów.

Rosnąca popularność AI wśród zleceniodawców – Ankietowani zwrócili uwagę, że generowane przez sztuczną inteligencję grafiki są coraz częściej wybierane przez klientów ze względu na ich niskie koszty produkcji oraz szybkość realizacji. Firmy i osoby prywatne mogą z łatwością wygenerować ilustrację w ciągu kilku minut, co eliminuje potrzebę zatrudniania grafików do projektów.

Presja na obniżanie stawek – W związku z konkurencją ze strony AI wielu artystów czuje się zmuszonych do redukcji swoich stawek, aby pozostać konkurencyjnymi na rynku.

Zmniejszenie zasięgów w mediach społecznościowych – Ankietowani zauważają, że algorytmy platform społecznościowych faworyzują generowane obrazy, ponieważ AI może produkować ich ogromne ilości w krótkim czasie. W rezultacie artyści publikujący tradycyjne prace mają trudniejszy dostęp do odbiorców i potencjalnych klientów, co dodatkowo ogranicza ich możliwości zawodowe.

Usprawnienie pracy – 22,5% badanych dostrzega korzyści wynikające ze stosowania sztucznej inteligencji w procesie twórczym.

Wsparcie w procesie twórczym – Programy, takie jak ChatGPT pomagają twórcom w poszukiwaniu inspiracji, generowaniu pomysłów oraz tworzeniu referencji, co może znacząco przyspieszyć proces twórczy.

Automatyzacja żmudnych zadań – AI jest wykorzystywana do tworzenia tekstów zastępczych (tzw. placeholderów) na strony internetowe, generowania prostych kompozycji czy tworzenia wstępnych szkiców, co pozwala artystom skupić się na bardziej kreatywnych aspektach pracy.

Utrudnienie pracy – 7,5% ankietowanych komunikuje utrudnienie swojej pracy przez AI.

Presja na znajomość narzędzi AI – Niektórzy artyści odczuwają presję ze strony rynku pracy, by uczyć się obsługi sztucznej inteligencji, co może być dla nich obciążające. Nie wszyscy graficy chcą lub potrafią dostosować się do nowych technologii, co rodzi stres i obawy o przyszłość zawodową.

Zbyt duża ilość treści generowanych przez AI – Niekontrolowany rozwój sztucznej inteligencji prowadzi do zalewu generowanych przez nią treści na platformach internetowych, co utrudnia artystom odnalezienie wartościowych inspiracji i referencji. W efekcie wyszukiwanie materiałów do pracy staje się bardziej czasochłonne, co wpływa na efektywność procesu twórczego.

Drugie pytanie części otwartej ankiety odnosiło się do zmian, jakie sztuczna inteligencja wywiera na wymagane kompetencje w branży kreatywnej. Na to pytanie odpowiedziało 48 osób. Odpowiedzi można podzielić na 5 kategorii.

Nie – Jedynie 10,4% respondentów zadeklarowało, że nie zauważa wpływu AI na swoje wymagane kompetencje zawodowe. Jest to wyraźnie mniejsza grupa w porównaniu z osobami, które dostrzegają zmiany w branży.

Tak – zwiększenie wymaganych kompetencji – Największa grupa ankietowanych (58,3%) uznała, że AI wymusza na artystach podnoszenie swoich kwalifikacji i dostosowanie się do nowych realiów.

Nauka obsługi narzędzi AI – Umiejętność korzystania z programów generatywnych staje się coraz bardziej pożądana w branży. Artyści muszą poznawać nowe technologie, aby nie pozostawać w tyle za konkurencją.

Znajomość promptingu – Komunikowanie się z AI poprzez odpowiednie komendy (prompty) staje się kompetencją, którą artyści muszą rozwijać, aby móc kontrolować generowane wyniki.

Wyższe progi wejścia do branży – Sztuczna inteligencja często przejmuje zadania, które wcześniej były powierzane mniej doświadczonym grafikom i juniorom, co sprawia, że osoby rozpoczynające karierę mają trudniejszy start. Firmy mogą oczekiwać od kandydatów nie tylko znajomości tradycyjnych narzędzi graficznych, ale również obsługi AI i integracji jej w procesie twórczym.

Tak – zmniejszenie wymaganych kompetencji – Nieco mniejsza grupa respondentów (14,6%) zauważyła zmniejszenie wymagań względem umiejętności grafików. Badani wskazali na kilka aspektów.

AI wyręcza artystów w technicznych aspektach pracy – Dzięki narzędziom generatywnym nie trzeba już posiadać tak zaawansowanych umiejętności rysunkowych czy kompozycyjnych, ponieważ AI może wypełnić te luki.

Zwiększona rola edycji i poprawiania gotowych materiałów – Zamiast tworzyć od podstaw artyści coraz częściej pracują jako „korektorzy” generowanych grafik, poprawiając ich szczegóły.

Tak – większa waga kompetencji artystycznych – 10,4% badanych podkreślało, że unikalne style i kreatywność zyskują na wartości. Twórcy z wyrazistą estetyką są w stanie wyróżnić się pośród masowo generowanych grafik, co daje im przewagę na rynku. Kreatywność ludzka nadal jest preferowana przez wielu klientów, którzy cenią kreatywne podejście artysty i stawiają je ponad masowo generowane przez AI grafiki. Sztuczna inteligencja nie może zastąpić kompetencji twórczych człowieka, więc jest to cecha bardziej przydatna na rynku niż przykładowo umiejętności renderowania grafiki, które mogą zostać zastąpione przez algorytm.

Trzecie pytanie części otwartej dotyczyło tematu różnic pomiędzy sztuką tworzoną przez człowieka a AI. Na to pytanie odpowiedziało 50 osób. Odpowiedzi wyłoniły 7 najważniejszych aspektów.

Jednym z najistotniejszych czynników odróżniających twórczość człowieka od generacji AI jest **celowość kompozycji**, którą wskazała 1/5 respondentów. Artyści w świadomy sposób budują kompozycję dzieła, nadając jej znaczenie poprzez celowy układ elementów wizualnych. Artysta w swojej pracy potrafi uwzględnić symbolizm, charakter postaci, tło fabularne i inne czynniki, które wpływają na odbiór dzieła. Z kolei sztuczna inteligencja generuje obrazy na podstawie istniejących schematów i statystycznych zależności, nie tworząc głębszego przekazu. Kompozycjom generowanym przez algorytmy brakuje intencjonalności i przemyślanej narracji, czyniąc je zlepkiem elementów bez głębszego znaczenia.

Kolejnym istotnym wyróżnikiem sztuki ludzkiej jest jej zdolność do **przekazywania emocji**, co wskazało 22% ankietowanych. Twórczość ludzka często wywołuje silne emocje u odbiorcy, ponieważ jest intencjonalnym środkiem ekspresji. Sztuczna inteligencja nie posiada świadomości, a co za tym idzie, nie rozumie koncepcji emocji. Dzieła AI są wynikiem analizy statystycznej, a nie autentycznego przeżycia. W konsekwencji wielu odbiorców uważa sztukę generowaną przez AI za bezduszną, pozbawioną osobistego wkładu i głębi emocjonalnej.

Spśród ankietowanych 24% zwróciło uwagę na **niepowtarzalny charakter** ludzkiej twórczości. Artyści eksperymentują, rozwijają swój styl i podejmują świadome decyzje twórcze, co sprawia, że każde dzieło jest wyjątkowe. Wpływa na to również wspomniany wcześniej aspekt przekazywania przez artystę emocji i własnych doświadczeń w swoich dziełach. Sztuczna inteligencja natomiast generuje sztukę w sposób opierający się na wcześniej istniejących wzorcach, przez co wygenerowane przez algorytmy obrazy często wyglądają na zbyt „wyglądzone”, schematyczne i przewidywalne.

Mimo postępu technologicznego **AI wciąż popełnia wiele błędów**, co wskazało 12% ankietowanych. Algorytmy sztucznej inteligencji często nie radzą sobie

z poprawnym odwzorowaniem perspektywy, anatomii czy oświetlenia, powtarzając błędy ze źródeł, z których się uczy. Ponadto zdarza się, że AI nie interpretuje promptów zgodnie z intencją użytkownika, co sprawia, że konieczne jest wielokrotne poprawianie wyników, a to ogranicza jej efektywność w profesjonalnym zastosowaniu, przedłużając czas pracy w porównaniu z pracą artysty tworzącego poprawnie od podstaw.

Zagadnienie **moralności** w sztuce generowanej przez sztuczną inteligencję zostało podkreślone przez 10% respondentów jako najważniejsza różnica pomiędzy twórczością artystów i AI. Sztuka tworzona przez człowieka jest uznawana za moralnie lepszą, ponieważ jest wynikiem autorskiej pracy i świadomych decyzji, podczas gdy sztuczna inteligencja jedynie kopiuje istniejące wzorce, co rodzi pytania o oryginalność i etykę wykorzystania takich treści. Problemem jest także trening algorytmów AI na bazie istniejących prac, często bez zgody ich autorów, co budzi kontrowersje w środowisku artystycznym.

Dla 8% respondentów kluczowym aspektem jest **wysiłek włożony w tworzenie dzieła**, który w przypadku artysty wymaga lat nauki i wielu godzin pracy. Proces twórczy człowieka obejmuje eksperymentowanie, poprawianie i rozwijanie umiejętności, co wymaga poświęcenia długiego czasu na doskonalenie. Sztuczna inteligencja nie wymaga wysokich umiejętności ani wysiłku do wygenerowania grafiki, co według ankietowanych uznawane jest za drogę na skróty w procesie twórczym.

Aspektem, w którym AI wygrywa z człowiekiem, jest **tempo pracy**, na co zwróciło uwagę 4% ankietowanych. Sztuczna inteligencja może wygenerować grafikę w ciągu kilku sekund, podczas gdy artysta potrzebuje wielu godzin, a nawet dni na stworzenie obrazu. Szybkość AI jest szczególnie atrakcyjna dla klientów korporacyjnych, dla których ważniejszy jest czas realizacji niż jakość i oryginalność dzieła.

Czwarte pytanie części otwartej poruszyło temat największych wad sztucznej inteligencji. Na to pytanie odpowiedziało 50 osób.

Najczęściej wskazywaną wadą algorytmów generujących obrazy jest **kradzież cudzych prac** do treningu algorytmów, co wskazało 44% badanych. AI uczy się na istniejących dziełach bez zgody ich autorów. Modele AI przetwarzają miliony ilustracji, często pobierając je z internetu bez żadnych licencji i wynagrodzenia dla artystów, którzy poświęcili całe życie na naukę tworzenia grafiki. Obecnie prawo w wielu krajach nie nadąża za rozwojem technologii, co utrudnia artystom ochronę swojej własności intelektualnej, przez co są oni wykorzystywani i okradani przez generatywne algorytmy.

Kolejną co do częstotliwości poruszania jest kwestia **popelnianych przez AI błędów**, co wskazało 36% ankietowanych. Głównym zagadnieniem była niespójność stylu i generowanie przez sztuczną inteligencję obrazów, które zmieniają estetykę i detale między kolejnymi iteracjami, co uniemożliwia tworzenie jednolitych serii ilustracji. Ponownie wspomniane zostały również błędy przy tworzeniu anatomii, głównie

w przypadku ludzkich postaci. Problemem jest także nieprecyzyjne interpretowanie promptów, co prowadzi do powstawania wyników odbiegających od oczekiwań.

Spośród badanych 6% jako największą wadę wskazało **zużycie zasobów** przez AI i jej wpływ na środowisko naturalne. Trening i działanie algorytmów generatywnych wymagają ogromnych mocy obliczeniowych, co przekłada się na wysokie zużycie energii elektrycznej. Modele sztucznej inteligencji, szczególnie te wykorzystujące *deep learning*, wymagają serwerów o dużej mocy obliczeniowej, co prowadzi do zwiększonej emisji CO₂, a to z kolei czyni AI zdecydowanie mniej ekologiczną niż tradycyjne metody tworzenia sztuki.

Kolejne 6% respondentów zwróciło uwagę na fakt, że rozwój sztucznej inteligencji stwarza trudności z **odróżnieniem obrazu generowanego przez AI od ludzkiej twórczości**, co ma istotne konsekwencje dla środowiska artystycznego. Coraz częściej dochodzi do sytuacji, w których obrazy wygenerowane przez AI wygrywają konkursy przeznaczone dla ludzi, budząc kontrowersje i podważając sens takich wydarzeń. Również w przypadku zakupu grafiki, która ma być tworzona przez człowieka, klient może otrzymać obraz wygenerowany przez sztuczną inteligencję i zostać w ten sposób okłamany, nawet o tym nie wiedząc.

Część respondentów (4%) wyraziła przekonanie, że AI w kontekście sztuki **nie powinna w ogóle istnieć**, gdyż jej wpływ na branżę jest jednoznacznie szkodliwy.

Ostatnim poruszonym problemem, na który wskazało 4% respondentów, jest **liczba generowanych obrazów**, która zalewa platformy internetowe, utrudniając wyszukiwanie autentycznych prac artystów. Sztuczna inteligencja generuje tysiące obrazów w krótkim czasie, co sprawia, że oryginalne dzieła stworzone przez człowieka przestają być widoczne w wyszukiwarkach i mediach społecznościowych. W wyniku tego artyści tracą możliwość dotarcia do potencjalnych klientów oraz utrudnione zostaje odnalezienie poprawnych referencji, niepowielających błędów stworzonych przez algorytmy.

Piąte pytanie części otwartej, na które odpowiedziało 49 osób, dotyczyło etycznych aspektów tworzenia sztuki przez AI.

Największa grupa respondentów (52,2%) uważa, że sztuczna inteligencja **nie posiada etycznych zastosowań** w sztuce. Taki wniosek wynika z wielu czynników poruszonych w poprzednich pytaniach. Zastępując proces twórczy algorytmami, AI minimalizuje konieczność posiadania umiejętności artystycznych, co prowadzi do zaniżenia wartości projektów będących dziełem człowieka. Sztuczna inteligencja niszczy rynek pracy grafików, ponieważ klienci coraz częściej sięgają po tańsze i szybsze generacje. Modele AI uczą się na istniejących dziełach, często bez zgody i wiedzy ich twórców, co jest postrzegane jako forma kradzieży intelektualnej. Badani podkreślają, że sztuczna inteligencja w kontekście sztuki działa na szkodę twórców, a jej wykorzystywanie w obecnej formie narusza zasady etyczne, wartości artystyczne i prawa autorskie.

AI może być etycznie wykorzystywana jako pomoc w procesie twórczym. Grupa respondentów wynosząca 23,9% uważa, że sztuczna inteligencja może być wykorzystywana zgodnie z etyką, jeśli służy artystom jako narzędzie wspomagające. Może na przykład być użyta do tworzenia szkiców, prostych tekstur czy układów kompozycyjnych, przyspieszając proces twórczy. Narzędzia oparte na AI, takie jak inteligentne wycinanie, automatyczne wypełnianie brakujących fragmentów czy kolorowanie, upraszczają pracę artystów. Z tego punktu widzenia sztuczna inteligencja stanowi wsparcie dla artystów, które może zwiększać efektywność ich pracy zamiast ją zastępować.

Część respondentów (8,7%) uznała, że **nie ma niczego nieetycznego w stosowaniu AI w sztuce**, pod warunkiem że sposób jej wykorzystania pozostaje zgodny z zasadami uczciwości i przejrzystości. W tym kontekście AI jest traktowana jak kolejne narzędzie technologiczne, podobnie jak aparaty fotograficzne czy cyfrowe programy graficzne.

Kolejne 6,5% badanych uznało, że tworzenie treści za pomocą AI jest **etyczne pod warunkiem jego odpowiedniego oznaczenia**. Brak oznaczenia AI może prowadzić do oszustw i manipulacji, ponieważ prace generowane przez sztuczną inteligencję coraz trudniej odróżnić od twórczości człowieka, co może prowadzić do nieuczciwego wykorzystywania algorytmów. Świadomość, że dany obraz został wygenerowany przez AI, pozwala odbiorcom dokonywać bardziej świadomych wyborów dotyczących konsumpcji sztuki. Ankietowani wskazali, że jasne oznaczenie, które prace zostały stworzone przez człowieka, a które przez algorytm, pozwala docenić oryginalność ludzkiej twórczości i chronić jej wartość na rynku. Dzięki temu AI może funkcjonować w przestrzeni artystycznej, o ile jej zastosowanie jest jasno komunikowane i nie wprowadza odbiorców w błąd.

Grupa licząca 4,3% uznaje, że w temacie etyki użycia AI **potrzeba regulacji prawnych**, które określiłyby dopuszczalne granice jej wykorzystania w sztuce. Respondenci zwracali uwagę na konieczność stworzenia przepisów, które zabezpieczą artystów przed nieautoryzowanym wykorzystaniem ich prac do trenowania modeli AI. Podkreślali również, że zachodzi potrzeba wyznaczenia zasad dotyczących legalności i etyki wykorzystywania sztucznej inteligencji do generowania treści, a także uregulowanie sposobów informowania o tym, czy dany obraz został wygenerowany przez algorytm.

Refleksje na temat odbioru AI przez artystów cyfrowych

Przeprowadzone badanie pozwoliło na szczegółowe zrozumienie nastrojów panujących wśród artystów w kontekście rosnącej roli sztucznej inteligencji w branży kreatywnej. Wyniki wskazują, że środowisko twórcze jest wyraźnie podzielone.

Z jednej strony graficy dostrzegają potencjalne korzyści płynące z wykorzystania AI jako narzędzia wspierającego proces twórczy, z drugiej natomiast obawiają się negatywnego wpływu tej technologii na rynek pracy oraz etykę artystyczną. Badanie ukazało rozbieżności pomiędzy poglądami osób pracujących w branży oraz tych, które sztuką zajmują się hobbystycznie lub dorywczo. Podobne rozbieżności w postrzeganiu AI między profesjonalistami a twórcami amatorskimi odnotowali Tang, Zhang, Ciancia i Wang w *Exploring the Impact of*

AI-generated Image Tools on Professional and Non-professional Users in the Art and Design Fields (2024), wskazując, że doświadczenie zawodowe wpływa na poziom akceptacji nowych narzędzi, w tym przypadku sztucznej inteligencji. Odnotowali oni, że profesjonaliści projektanci wyrażali większy sceptycyzm i obawy dotyczące kwestii etycznych oraz praw autorskich, podczas gdy osoby nieprofesjonalne były bardziej entuzjastycznie nastawione do twórczego potencjału i szybkości działania AI.

Mimo dynamicznego rozwoju narzędzi AI wyniki badania ujawniają, że wciąż nie jest ona powszechnie stosowana przez artystów. Ponad połowa ankietowanych nigdy nie korzystała ze sztucznej inteligencji w swojej pracy, co sugeruje, że nie stanowi ona jeszcze standardowego narzędzia w branży kreatywnej. Osoby, które decydują się na używanie AI, najczęściej traktują ją jako wsparcie na początkowych etapach pracy, takich jak poszukiwanie inspiracji, organizowanie materiałów referencyjnych czy eksplorowanie różnych stylów wizualnych. Znacznie rzadziej sztuczna inteligencja jest wykorzystywana do samego procesu twórczego, co wskazuje na ograniczone zaufanie artystów do jej zdolności, a także odzwierciedla niechęć do zastępowania pracy człowieka przez AI z powodów etycznych. Hansen proponuje w *A Model for Understanding the Evolving Role of Graphic Designers in the Era of Artificial Intelligence* (2023) koncepcję *disciplinary expertise filter*, według której projektant zachowuje rolę ostatecznego arbitra jakości i znaczenia dzieła. Graficy przekształcają się w „filtry dyscyplinarne”, osadzając w kontekście efekty wygenerowane przez sztuczną inteligencję. Ich wiedza specjalistyczna nadaje sens, wprowadza wartości etyczne i zapewnia spójność, wykraczając poza algorytmiczną przypadkowość. Nawet w przypadku szerokiego wykorzystania AI, to człowiek odpowiada za spójność estetyczną, zgodność z kontekstem kulturowym i intencjonalny przekaz, co znajduje odzwierciedlenie w opiniach respondentów podkreślających znaczenie unikalnego stylu i kreatywności oraz potrzeby zachowania ludzkiego pierwiastka w tworzonych dziełach.

Wyniki badania pokazują także narastającą niepewność dotyczącą przyszłości zawodu artysty w kontekście rozwoju sztucznej inteligencji. Prawie połowa respondentów postrzega AI jako zagrożenie, zwracając uwagę na kwestie, takie jak presja na obniżanie stawek, zmniejszająca się liczba zleceń czy trudności z docieraniem do odbiorców na platformach społecznościowych, gdzie algorytmy promują

masowo generowane treści. Obawy te dotyczą szczególnie artystów pracujących na własny rachunek, którzy nie mogą liczyć na stabilność zatrudnienia i muszą konkurować na dynamicznie zmieniającym się rynku.

Z drugiej strony część badanych zauważa pewne korzyści płynące z wykorzystania AI, zwłaszcza w kontekście usprawnienia pracy i automatyzacji powtarzalnych zadań. Sztuczna inteligencja może wspomagać twórców w generowaniu wstępnych koncepcji, edycji grafik czy organizacji materiałów, co pozwala skupić się na bardziej kreatywnych aspektach procesu twórczego. Niektórzy respondenci podkreślają również, że rosnąca obecność sztucznej inteligencji w branży wymusza na artystach rozwój nowych umiejętności, takich jak obsługa narzędzi AI czy znajomość technik promptingu, co może stanowić zarówno wyzwanie, jak i szansę na podniesienie kompetencji zawodowych.

Jednym z kluczowych zagadnień poruszanych w badaniu jest kwestia etyczności wykorzystania AI w sztuce. Większość respondentów wyraziła obawy związane z moralnym aspektem działania sztucznej inteligencji, zwłaszcza w kontekście nieautoryzowanego wykorzystywania istniejących dzieł do trenowania modeli generatywnych. Wielu artystów uważa, że obecna forma AI w sztuce jest równoznaczna z kradzieżą, ponieważ algorytmy uczą się na cudzych pracach bez zgody ich twórców. Jednocześnie istnieje grupa respondentów, która dopuszcza stosowanie sztucznej inteligencji jako narzędzia wspierającego, pod warunkiem że będzie ono jasno oznaczone i nie będzie zastępować pracy artystycznej człowieka.

Popularność inicjatyw, takich jak platforma Cara, sprzeciwiająca się wykorzystaniu AI w sztuce, wskazuje na rosnące zapotrzebowanie na przestrzenie, w których artyści mogą czuć się chronieni przed negatywnym wpływem technologii. Wiele osób obawia się, że AI nie tylko obniży wartość pracy twórczej, ale także doprowadzi do sytuacji, w której rynek zostanie zdominowany przez automatycznie generowane treści, marginalizując rolę ludzkiego twórcy.

Kolejną, istotną kwestią poruszoną przez respondentów jest różnica między sztuką tworzoną przez człowieka a grafikami generowanymi przez AI. Respondenci podkreślają, że twórczość ludzka charakteryzuje się celowością kompozycji, zdolnością do przekazywania emocji oraz unikalnym stylem, podczas gdy AI generuje obrazy oparte na algorytmach, często pozbawione głębszego przekazu. Pomimo postępów technologicznych algorytmy wciąż popełniają liczne błędy, zwłaszcza w zakresie anatomii, perspektywy i spójności, co ogranicza ich zastosowanie w profesjonalnej pracy twórczej. Wnioski te są zbieżne z obserwacjami Tanga, Ciancii, Wanga i Gao w *What's Next? Exploring Utilization, Challenges, and Future Directions of AI-Generated Image Tools in Graphic Design* (2024), gdzie w badaniach jakościowych zwrócili oni uwagę na brak precyzyjnej kontroli nad estetyką wygenerowanych obrazów. Odnotowali wyrażoną przez respondentów frustrację z powodu niespójnych wyników, braku kontroli nad kompozycją

oraz niezdolności AI do interpretowania promptów zgodnie z intencją użytkownika. Problemy te prowadziły do czasochłonnych poprawek i utraty płynności twórczej.

Wyniki badania wskazują również na potrzebę regulacji prawnych odnośnie do wykorzystywania sztucznej inteligencji w sztuce. Wielu artystów domaga się wprowadzenia jasnych przepisów dotyczących praw autorskich oraz sposobu trenowania modeli AI, aby chronić interesy twórców i zapobiegać nieuczciwemu wykorzystywaniu ich dzieł. Panuje przekonanie, że jeśli kwestie prawne AI nie zostaną odpowiednio uregulowane, może to skutkować dalszymi stratami dla artystów.

Przeprowadzone badanie wyłoniło obraz sztucznej inteligencji jako fenomenu, którego artyści cyfrowi są wciąż niepewni. Chociaż niektórzy twórcy dostrzegają korzyści płynące z jej stosowania, to wciąż dominują obawy dotyczące przyszłości zawodu, etyczności oraz konsekwencji prawnych związanych z jej rozwojem. Istnieje wyraźna potrzeba dalszej dyskusji nad regulacjami dotyczącymi AI w sztuce oraz wypracowania rozwiązań, które pozwolą na jej etyczne i sprawiedliwe wykorzystanie. Kluczowe staje się znalezienie równowagi między nowoczesnymi rozwiązaniami a ochroną wartości artystycznych, aby zapewnić poszanowanie pracy artystów.

Bibliografia

- Hansen, S. M. (2023). *A Model for Understanding the Evolving Role of Graphic Designers in the Era of Artificial Intelligence*, „HUB – Journal of Research in Art, Design and Society”, <https://www.researchcatalogue.net/view/2156238/2156237>
- Tang, Y., Ciancia, M., Wang, Z., Gao, Z. (2024). *What's Next? Exploring Utilization, Challenges, and Future Directions of AI-Generated Image Tools in Graphic Design*, <https://doi.org/10.48550/arXiv.2406.13436>
- Tang, Y., Zhang, N., Ciancia, M., Wang, Z. (2024). *Exploring the Impact of AI-generated Image Tools on Professional and Non-professional Users in the Art and Design Fields*, <https://doi.org/10.48550/arXiv.2406.10640>
- Zou, X., Zhang, W., Zhao, N. (2025). *From Fragment to One Piece: A Survey on AI-Driven Graphic Design*, <https://doi.org/10.48550/arXiv.2503.18641>